

BISERICA SI SCOALA

REVISTĂ BISERICEASCĂ, ȘCOLARĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

ABONAMENTUL:

Pe un an ..... 20 coroane.
Pe jumătate de an ..... 10 coroane.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ:
DUMINECA.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Arad, Strada Deák Ferenc Nrul 35.
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 286.

Nr. 1570/1918.

Ioan,

din îndurarea lui Dumnezeu drept credinciosul Episcop al Aradului, Orăzii-mari, Ienopolei și al Hălmagiului, precum și al părților adnexas din Bănatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparchia Aradului, dar și pacea dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Isus Hristos, împreună cu salutarea noastră arhiească.

„Răsărit-a primăvara, veniți să ne desfășăm, strălucit-a învierea, veniți să ne veselim“.

(Mărire laudelor dela 23 Aprilie).

Iubiților creștini și fii sufletești!

Este mai presus de orice îndoială, că anotimpul primăverii a avut totdeauna și are și acum, cel mai mare farmec și putere spre a convinge omul despre dumnezeirea Fiului lui Dumnezeu, și spre a deschide în el simțul daforinței, de a-și împodobi sufletul cu faptele dragostei creștinești întocmai, precum primăvara împodobeste natura cu verdeajă și flori mirosoare, cari, la vremea cuvenită, îi aduc roduri îmbelșugate.

Totușineea mai presus de orice îndoială este și faptul, că dintre toate călătoriile, căte le face creștinul în cursul vieții sale de pe pământ, nici una nu-i tinde și nu-i îmbie, mai bună ocaziune spre curățirea intinăciunei vieții sale trupești și sufletești, decât ce i-a tins și de căt ce-i tinde și-i îmbie cursul zilelor marelui post al învierii Domnului și Măntuitorului nostru Isus Hristos, cari zile au fost dela început și sunt și acum tot atâtea stadii de meditațiuni evlavioase, despre chemarea și datorința sa de om și de creștin, și a căror sfinte slujbe, deschid fiecăruia ușile de intrare la izvorul de curățire și vindecare a ranelor sale trupești și sufletești.

Plinind acum și noi noui curs al acestui timp de curățire a intinăciunilor vieții, deci cursul timpului de pocăință; plinind și astădată cea mai netedă și frumoasă călătorie a vieții sufletești, dată ne este bucuria, de a ne număra și noi între acei pământeni, pe cari Părintele ceresc, întru bunătatea Sa nemărginită și întru înțelepciunea Sa necuprinsă de mintea omenească, i-a învrednicit să aibă parte de lumina și căldura binefătoare a soarelui acestei zile mari și însemnate, la a cărei prăznuire, biserică noastră, ca și maica bună, nechiamă cu solia: „Răsărit-a primăvara, ve-

niți să ne desfășăm, strălucit-a învierea, veniți să ne veselim“.

Mișcat de puterea măngăietoare a acestei solii de bucurie, îndemnat de legătura duhovnicească dintre mine și dintre voi, iubiți fii sufletești, și condus de dragoste și îngrijirea mea părintească de binele și fericirea voastră vremelnică și vecinică, folosesc și acest prilej binevenit, și mă pogor iarăș cu duhul meu la voi, cu scopul și dorința: ca și această nouă primăvară de nădejde a vieții, și a învierii noastre, la ziua cea de apoi, să o prăznuiesc împreună cu voi, cum o prăznuisți și voi cu ai voștri cei de acasă, și precum ați dor să o prăznuisți cu toți ai voștri, cei îndepărtați dela căminul părintesc și dela vatrele lor.

Chemați la desfășarea și veselia sufletească a acestei prăznuiri, întruniți și acum între zidurile acestei biserici, vecinic lăcaș al mărire lui Dumnezeu, veniți toti: mic și mare, Tânăr și bătrân, bogat și sărac, bărbat și femeie, căturari și necărturari, să ridicăm ochii înimei și cugetul mintii noastre la Dumnezeu, părintele nostru cel ceresc, și cu toții deodată, — cu o gură și cu o inimă, cu un glas și cu o suflare, — să-i aducem rugăciunile noastre de mulțumită, pentru toate, căte le face cu noi după blândețele sale, și toți, cu o gură și cu o inimă, cu un glas și cu o suflare, să-l și rugăm cu osârdie, dintru adâncul sufletului: să ne facă părtași și în vitoriu de toate darurile sale pământești și cerești, în măsura recerută la ajungerea scopului vieții noastre de pe pământ.

Intruniți însă și noi la desfășarea și veselia de pomenire a strălucitei învieri a Domnului și Măntuitorului nostru Isus Hristos, trebuie să ne dăm seamă, că precum omul, dela firea lui, nu se însuflește pentru nici un lucru, dela care nu sperează vr'un folos pentru sine și ai săi, totușineea, nici creștinul nu se însuflește pentru nici o prăznuire, a cărei însemnatate nu o cunoaște, și a cărei folos sufletește nu-l înțelege.

Conștiu de aceasta împrejurare, sunt conștiu și de adevărul, că precum nu tot omul simte în aceeași măsură asprimea frigului de iarnă și zăduful căldurei de vară, ci gradul frigului și al căldurei la fiecare este condiționat nu numai dela îmbrăcăminte, ci atârnă deosebi: dela starea sanitară și dela temperamentul lui, — totușineea, nici gradul bucuriei și al veseliei, cu care creștinii aşteaptă și prăznuiesc sfintele sărbători de peste an, nu este la toți deopotrivă, ci gradul acestei

bucurii și veselii este condiționat la fieștecare: dela gradul liniștei și a curăteniei vieții sale trupești și sufletești; dela modul și măsura, în carea s'a pregătit de prăznuire; dela bogăția cunoștințelor, ce le are despre însemnatatea sărbătorii, și despre trebuința de prăznuire, dar preste tot atârnă: dela credința sa în Dumnezeu și în sfintele învățături ale Domnului și Măntuitorului nostru Isus Hristos, despre cari însuși a zis că: „Ceriul și pământul vor trece, iar cuvintele mele nu vor trece“. (Mateiu 24 v. 35.)

Tocmai de aceea, dându-mi seamă atât de duhul vremii, cât și de aceea, că biserică nu este loc numai de rugăciune, ci și de învățătură, deci de hrană sufletească, spre deșteptarea și luminarea omului în cărările vieții sale, ce altă învățătură mai potrivită văș putea da cu acest prilej, decât să vă pun în vedere adevăratul, de care mulți nu-și mai dau seamă, că pomenirea strălucitei învieri a fost dela început, este acum și va rămâne pentru toate veacurile viitoare, cea mai mare sărbătoare, dintre toate sărbătorile bisericii creștine, la prăznuirea căreia adunându-ne și noi credincioșii, cum se adună și ostașii sub steagul lor, intonăm cu multă veselie cântarea de biruință: „Astăzi măntuirea a toată lumea sa facut, să cântăm celui ce a înviat din mormânt, și începătoriului vieții noastre, că surpând cu moarte pe moarte, ne-a dat noauă biruință și mare milă“. (Troparul Duminecilor cu glasul dominant I—IV.)

Aceasta însemnatate având strălucita înviere a Domnului și Măntuitorului nostru Isus Hristos, biserică creștină de pretutindenea, și cu aceasta de o potrivă, și noi credincioșii bisericii naționale române, o prăznuim de veacuri și din an în an, cu bucurie și veselie.

Prăznuim de veacuri și din an în an acest mare praznic împăratesc, nu numai din motivul, că așa ne-am pomenit din părinți, moși și strămoși, ci prăznuim aceasta sărbătoare a sărbătorilor cu atât mai vârstos, cu căt prealuminata înviere a Domnului și Măntuitorului nostru Isus Hristos, deși s'a petrecut cu veacuri mai nainte, totușii nu numai nu s'a învechit, ca și haina omului, și nu numai nu și-a pierdut din farmecul și însemnatatea avută dela început, precum și-a pierdut și își pierd iscodirile mintii și lucrurile mânilor omeniști, ci din contră: cu căt creștinismul va înainta mai mult în zile și în ani, cu atât mai tare va înțelege dragostea ne-

mărginită a lui Dumnezeu față cu omul, creaatura Sa.

Și cu cât creștinismul va înaintă în zile și în ani, cu atât mai mult se va convinge nu numai despre acest adevăr, ci și despre acela, că **jertfa** adusă de Mântuitorul nostru Isus Hristos, spre ajunerea scopului trimiterii Sale pe pământ, este cea mai grăitoare **dovadă** a nemărginitiei Sale **dragoste** față cu neamul omenesc, și tot aşă se va convinge despre trebuința omului creștin de a prezna cu credință, cu evlavie și cu nădejde, atât sărbătoarea prealuminatei Învieri, cât și a duminecilor și a sărbătorilor de peste an, așezate de biserică noastră.

Trebuința prăznuirii a acestor sărbători, învederează din însași hotărârea sfintilor părinți, cari au înțeles pe deplin cuvântul sfintei evangelii, care zice: „*Nu numai cu pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul, ieșit din gura lui Dumnezeu*”, (Matei 4 v. 4) și cari ca atari, au așezat sfintele sărbători nu numai spre odihna și recrearea trupească a omului, — obosit de munca încordată pentru căstigarea trebuințelor traiului vieții zilnice, ci le-au așezat deosebi spre îmbărbătarea, măngăierea și întărirea sufletului creștinesc, care tot după învățătura sfintei evangelii, are mai mare lipsă de această hrană, decât ce trebuință are trupul de haină, din motivul: că sufletul omului luptă neîncetat cu ispitele și înclinările păcătoase ale inimii sale, care luptă devine zilnic cu atât mai învierșnată, cu cât omul se îndepărtează mai tare de Dumnezeu și de lege, și cu cât pornește mai orbis, după lume și după poftele ei nesăchioase și trecătoare.

Care creștin n'ar simți acestea, și n'ar înțelege preste tot însemnatatea sărbătorilor, nu are decât să-și pună întrebarea: ce ar fi viața unui popor, a unui neam de oameni, și chiar a omului singuratic fără sărbători? Si fiecare va afla și va răspunde fără întârziere, că viața omului fără sărbători ar fi asemenea zilelor neguroase și cu ceață, asemenea zilelor fară soare, fără lumină și căldură; ar fi asemenea naturii amortite de gerul iernii,

naturei fără podoabă, asemenea pomului fără flori și fără fructe

Când acum ne cugetăm, că noi fiți bisericii române, — fie din vina părinților, a moșilor ori a strămoșilor noștri, fie din vina împrejurărilor, neatârnătoare dela putință și voința noastră, — de fapt n'am prea avut și nu avem sărbătorile noastre naționale, cum le au neamurile, cu cari ne-am trezit viețuind în societate pe acest pământ al patriei noastre ungare, nouă iubite, ori de le-am și avut și le-am avea, totuși nu le putem prezna cu pompa și în măsura, ca prăznuirea lor să ne deștepe la deplina cunoștință a trecutului nepătat al neamului nostru, — cine n'ar înțelege? că pentru asemenea deșteptare a noastră și în conștiință dreptului nostru de existență și afirmare, ca și neam de oameni și ca popor, pururea credincios tronului și patriei noastre ungare, nu altcum, pentru întărirea noastră în credință, în răbdare și în nădejde, ca și arme de luptă contra ispitelor vieții, — noi am fost, și suntem restrânși și reduși ca și în trecut, numai și numai la prăznuirea sărbătorilor sfintei noastre biserici.

Nu vi-le spun acestea ca și jalbă contra sorții noastre, ci vi-le spun de aceea, ca, și din sfânta prăznuire de astăzi, să luăți îndemn de-a învăță să cunoașteți și să înțelegeți că: dacă noi, credincioșii bisericii rom. ortodoxe, pe lângă toate greutățile veacurilor, nu numai ne-am susținut și afirmat, ci ne-am și desvoltat și întărit bisericește, — aceasta după Dumnezeu, avem să o mulțumim răbdării și nădejdei noastre creștinești, nădejde întemeiată pe sfintele învățături ale Domnului și Mântuitorului nostru Isus Hristos, despre care, sfânta scriptură așa grăește: „*Intru nimenea altul nu este mântuire, pentru că nici un nume altul sub Ceriu nu este dat oamenilor, intru care să ne mântuim noi*”. (Fapt. ap. c. 4 v. 12.)

Tocmai de aceea acum, când ochii inimii mele stau iarăși față în față cu ochii inimii voastre; acum, când semnele amăriției și durerii le văd și mai afund brâzdate pe fețele voastre de plugul răs-

boiului mondial, care, nici acum pe sfârșitul anului al patrulea, nu înceată a-și cere jertfele de tot soiul, — nu putem înăduși durerea, că ispitele și năcazurile, cu cari trebuie să lupte omul, sunt atât de grele, încât povara lor nicicând nu să simțit mai tare, decât ce se simte în zilele noastre.

Sunt cu adevărat mari și adânc simțite ispitele și neajunsurile, cu cari trebuie să lupte pământeanul, dar povara acestora o simte deosebit de grea acela, a căruia viață și fapte, prorocul le caracterizează cu cuvintele: „*Blăstămat omul, care nădăduiește spre om și dela Dumnezeu s'a depărtat înima lui*” (Ieremia 17 v. 5.) adecă omul, care încrezut în sine și în ale sale, se folosește de libertatea voinei astfel: că se îndepărtează de Dumnezeu, de lege și adevăr, și dându-se după lume, ajunge purtat de valurile ei întocmai, ca și putregaiul, purtat de valurile spumegânde ale apei.

De aceea, ori cât de grele ar fi zilele noastre, să nu ne pierdem răbdarea, ci să ne punem nădejdea în Dumnezeu și în ajutorul darului său, pentru că credem cuvintelor Sfintei scripturi, care ne măngăie așa: „*Aproape este Domnul de toți, cei ce-l chiamă pe El, de toți cei ce-l chiamă pe El intru adevăr*” (Ps. 144 v. 18.), precum credem și mărturisim și acel adevăr, că: „*Domnul desleagă pe cei fericați în obezi, Domnul înțelește orbii, Domnul ridică pe cei surpați, Domnul iubește pe cei drepti, Domnul păzește pe cei nemernici, pe săracul și văduva o va primi, și calea păcătoșilor o va pierde*” (Ps. 145 v. 7—9.)

Ori cât de grele ar fi zilele noastre, să nu pierdem răbdarea noastră, pentru că însași sf. Scriptură ne întărește în răbdare cu cuvintele: „*Intru răbdarea voastră veți dobândi sufletele voastre*”. (Luca 21 v. 19.) Să nu perdem răbdarea noastră nici de aceea, pentru că: „*năcazuți lucrează răbdare, răbdarea îscusință, îscusința nădejde, iar nădejdea nu rușinează, pentru că dragostea lui Dumnezeu s'a vărsat*”

și așă el tot în ședință mai sus amintită spune că *deoarece în scumpetea asta mare învățătorul nemați putând trăi din plata dată de parohie, iar părinții copiilor de școală fiind săraci, dăruiesc anual, căt va trăi, din averea proprie 100 Rfl. în plata învățătorescă*¹.

Unde sunteți timpuri trecute? Unde sunteți voi mari bărbăți, cari ne-ați dat biserică, și ne-ați mantuit școală? Am vrea ca măcar umbra voastră să treacă din când în când prin mijlocul nostru, ca un zimbet de muștrare! Cine știe, poate am înțelege mai bine rostul vremii de acum și nu ne-am restrâng numai la sporirea bunului nostru privat, ci am urmă pilda voastră măreață! Că e mare acum belșugul de bani, dar mare egoismul oamenilor. Luptele lui Napoleon sunt numai încercări neinvocate pe lângă încăierările de acum, unde se istovesc popoare, se nimicesc țări și se prăbușesc împărații.

Și în aceste încăierări grozave cine mai are vreme să se mai gândească din adins la cei ce dau capete lunate și la cei ce învăță noroadele la frica de Dumnezeu și cinstirea legilor?

Și Teodor Nyetye a mai trăit 5 ani! Negreșit, că nu numai inima lui nobilă l-a deter-

¹) „Ugyanazon napon ugyancsak Nyetye Tódor uram kötelezi magát, hogy mivel az Oskolai tanító az Ekklesia által rendeltetett fizetésből a mostani drágáság miatt nem élhet, a Gyermek Szüleit is pedig kivált a szegényebbeket a gyermek tanításáért való fizetésre kényszeríteni nem lehet, maga keresetéből ad az oskolai Tanítónak valamelyik élete tart esztendönként száz-száz Rft.”

SURSUM CORDA!

O rugare blândă și duioasă
Ti-a trimis suflarea mea trudită,
Inima pierdută în ispită
Mi-se sfâșie în desnădejde:
Rogu-mă, mă mantuie, Hristoase!

Cu'nvierea zilelor de vară
Vezl, atâta farmec e 'n natură,
Și cât drag! — În mine tot e ură,
Tot amaru'n luptă se înghejbe,
Chinul meu, durerea mea amară.

Cât noroiu din lumea urgisită
S'a strâns în cuib în piept la mine
Un lăcaș din rău, sălbăticime
Loc stârpit de dor și de nădejde,
Inimă pierdută în ispită...!

Cum te strâng cu hohote 'n suspine
Ce-mi ești tu, comoara mea pustie,
Cum te frâng cu dragostea mea vie
Înimă, comoară ce se pierde,
Dăru-i-ji-ar Dumnezeul bine!

Tu 'nțelegi Hristoase frământarea
Inimii înfrânte de durere,
Mă 'nțelegi când sufletul te cere
Să 'nviezi credința mea pustie,
Să mi-o 'nvii, să 'mprăștii turburare.

Ingenunchind zdrobit de suferință
Mi-ai venit cu taina 'mpărtășirii,
Și nedejdii sfinte, fericirii
I-ai înfrânt cătușul de robie
'N clipa rugii mele de căință.

Ce tumult a fost în piept la mine!
Iar 'acum în rugăciune sfântă
Inmlădii drag și duioșie blândă,
T'es nedejde 'n vremea ce-o să vie
Și mă 'ncred soliilor de bine.

Aurel Contrea.

Oameni și lucruri din Beiușul românesc.

II. Invățătorii și activitatea lor. — Influențarea școală din Beiuș.

De Senin.

Teodor Nyetye a văzut, că timpurile sunt grele și existența invățătorului dela școală românească nu și este asigurată. Nu s'a mulțămit deci că și-a dăruit casa pentru școală, ci s'a îngrijit și de cel ce avea să răspândească lumina

inimile noastre prin Duhul sfânt, care s'a dat nouă". (Rom. 5 v. 5.)

Să nu ne perdem răbdarea și nădejdea, ci să ne încredințăm cu totul voinței lui Dumnezeu, și să ne întărim tot mai bine în ajutorul Lui, pentru că zice S. Scriptură: „*Dacă Dumnezeu e cu noi, cine e împotriva noastră*”. (Rom. 8. 31.)

Dându-vă aceasta anaforă de sf. Paști, spre măngăierea și întărirea voastră sufletească, vă vestesc vouă cu bucurie, că zorile păcii se ivesc tot mai vădit.

Dar și până să se încheie mult dorita pace, este datorința voastră a tuturor și a fiștecaruia în deosebi, să îngrijească de mersul bun al afacerilor sale economice de câmp și de casă, ca cei reînstorși, să aibă bucurie de stările aflate.

Deosebi este datorința voastră a părinților și a maicelor, să grijiiți, cu tot liberul vostru, de creșterea religioasă-morală a fiilor și a fivelor voastre întru frica lui Dumnezeu, și aceasta cu atât mai vârtoș, cu cât sfânta carte ne spune adevărul limpede: „*Cum e mama aşa e și fata*”. (Ezech. 16. 43.)

După toate acestea rog pe Dumnezeu, Tatăl îndurărilor și al iubirii de oameni: să asculte glasul rugăciunii noastre, și darurile ce s'au adus și s'au sfînțit, să le primească întru jertfelnicul Său cel mai presus de ceriuri: spre plinirea cererilor; spre odihna și iertarea păcatelor celor trecuți la vecinie; spre rentoarcerea cu bine a celor îndepărtați dela căminul părintesc și dela vîtrele lor familiare; spre întărirea celor neputincioși și vindecarea celor bolnavi; spre măngăierea văduvelor, a orfanilor și a tuturor, celor ce cred în puterea și nădăjduiesc în ajutorul sfintei Treimi.

De încheiere mai rog pe milostivul Dumnezeu cu cuvintele prorocului: „*Doamne, Doamne! fie-ți milă, cine va sculă pe Iacob, că s'a împuținat?*” (Amos 7. 2.)

Binecuvintează-ne Doamne cu zile senine, cu viață și sănătate, ca să plinim poruncile Tale și să tacem voia Ta; răspăteste Doamne sudoarea muncitorilor cu roduri îmbelșugate, și ne învrednicește pe

minat la o faptă atât de frumoasă, ci și vrednicia învățătorului Ignatie Nastor (Nestor), care se așeză la școală neunițiilor la 7 August 1808.

Multă vreme Ignatie Nestor ține locul de învățător la susnumita școală. Il vedem luând parte la multe lucruri ce privesc biserică. Este luat între membrii „comitetului” bisericiei. O viață întreagă a stat neclintit la postul lui de luminător, ca o sentinelă treză și pavăză neclintită ai tuturor fiilor bisericiei ortodoxe în surgereala celor 45 de ani, cât a funcționat neîntrerupt. Se pare a fi fost blând și modest dela fire. Parohienii l-au avut în drag și generația de pe la anii 1850 lui are să-i mulțumească baza întregii educații de care se bucură. Să stins și el în acelaș an cu harnicul protopop Paul Papp. Din recunoștința față de el în anul viitor biserică ajutoră familia lui cu 25 fl. adeca cu plata de pe 3 luni.

Lui Ignat Nestor săns la adânci bătrânețe îi urmează Ioan Bolcaș. La începerea anului 1844 pe el il vedem figurând, ca învățător al școalei gr. orientale. Dar iarăși vin vremuri tulbure și de bejenie. Luptele din 1848 chiamă popoarele terii la desrobire. Privirile tuturora sunt îndrepătate spre evenimentele mari și sguduitoare, care aveau să croiască o nouă viață, liberă și independentă pentru omenire. Astfel é foarte explicabil, că în astfel de împrejurări nu era normală viață biserică-școlară, nici la un popor al terii, cu atât mai vârtoș deci la noi Români, cari atât a trebuit să îndurăm nu pentru păcatele noastre, ci pentru credințele noastre, drepte și pentru dragostea față de tron. Așa

toți de bucuria și veselia acestei sfinte prăznuiiri, acum, și în toate zilele vieții noastre. Că a Ta este împărăția și puterea și mărire, a Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh. Amin.

A răd, la sfintele sărbători ale Invierii Domnului din 1918.

Al vostru tuturor de binevoitoriu

Ioan J. Papp m. p.,
Episcopul Aradului.

De vorbă cu preoții și cu învățătorii.

Acțiune concentrată pentru ameliorarea dotațiunii preoțimii noastre ort. rom. din Mitropolie. — Executarea articolului de lege XX din anul 1848. — Școalele noastre în primărie. — O preuteasă văduvă și modul ei de ajutorare mai practic.

Mi-a fost dor să mai stăm niște de vorbă. Slujbă grea, răspundere mare, n'ai ce face, — trebuie să faci birocrație, că de unde nu, vin altii și te poartă „unde tu nu vei vrea”. — Sinodul protopopesc al Peșteșului s'a ținut după prescrisele statutare, rapoartele s'au înaintat Ven. Consistor. Când vor dispune gazetele noastre de hârtie mai multă, mă voi duce și eu la forul publicării. E bine aşa; las informeze-se oamenii, să știe ce se petrece în sinoadele protopopești; dar să ne ferim cu învinuirile și să grijim de demnitatea acestor înalte corporații tractuale, altfel o pătim ca cel dela Siria cu profesorul Evuțian, care, în durerea sufletească, a găsit nevoie să respingă acuzațiile aduse — chiar acum și tocmai acum — contra pedagogiei noastre, adeca a duhului în care se cresc — dascălii nostri de mâne.

Sinodul protopopesc al Peșteșului s'a ocupat cu ameliorarea salarelor preoțimii ort. române, a emis o anchetă, care să studieze cauza și să afle momentele principale, cari asigură urcarea dotațiunii preoțimii în mod instituțional, în nex cu executarea art. de lege XX din anul 1848. Ancheta s'a întrunit. Concluzele iei se cuprind în 10 puncte și noi le-am trimis tuturor P. O. Domni protopopi din mitropolia noastră ca în colegiile preoțești să le primească și dacă vor să omită ori adaogă ceva, să facă oricum numai să ne vedem odată puși pe lucru, în mod

apoi viața modeștilor nostri dascăli se scurse pe neobservate. Tăcuți și nebăgați în seamă și fac datoria, întru cât le-au putut lăsa împrejurările și grija zilei de mâne.

În acele vremuri de neliniște s'au perăndat și la școală românească din Beiuș mai mulți învățători. Cât a stat unul sau altul, în ce măsură a putut să dea duh și viață tinerilor văstăre de sub oblăduirea lor e greu de constatat. Urme sigure nu avem.

Poate cu focul ce a pustiit în 1862 o parte a Beiușului, strada Română — unde locuiau ortodocșii și unde și aveau și școală și casa parohială — s'a mistuit și acele pagini și însemnări, cari ar fi aruncat lumină asupra activității învățătorilor dintre anii 1844—1860. Știm însă, că lui Ioan Bolcaș, i-a urmat Vasile Damșa, care la 1849 deja e paroh-administrator în Beiuș. Lui și urmează Secoșan.

Se face amintire și de un învățător cu numele Marinculescu. Dar nimic pozitiv despre ei și anii funcționării lor.

Dela anul 1862 însă datele sunt sigure. Atunci era învățător Josiv Suciu. El rămâne la aceasta școală până la 28 iulie 1867. Om de înimă și cu bune intenții în toate porturile sale. Știm, că după Beiușul a ars, a condus ajutorarea celor năpăstuiți, ca să nu rămână sub cerul țiber și fără adăpost, să a pornit o colectă întinsă și o despăgubire echitabilă în favorul lor. Protopopul gr. or. rămâne și el fără casă parohială, iar poporenii fără școală. Se pare, că era mai mare nevoie să se dea adăpost în primul loc

armonic și solidar. Bucuria noastră crește din zi în zi. Răspunsurile primite până azi mă îndreptătesc la speranță, că episcopatul nostru în orice moment ne găsește în giurul său, pentru învinuirea acestei idei.

Ancheta noastră a cerut, înainte de toate, abrogarea legii din anul 1909 și 1913, pentru că le-a crezut vătămătoare și oneroasă preoțimii noastre din mitropolie. S'a cerut egalizarea preoțimii într-o singură clasă; în legătură cu aceasta asigurarea urcării dotației preoțești în mod instituțional din vîsteria statului și am cerut, că la staverirea ajutorului urcat, să se aibă în vedere toate trebuințele vieții noastre bisericesti și să se ieje de bază proporția numerică a populației ort. române, — astfel, ca executarea legei să fie făcută dela data în care se va aplica și față de celelalte confesiuni recepte din patrie. — Pentru regularea stolariului au cerut, ca cel din 1878 să fie permanent urcat cu 100%. S'a cerut intervenția forurilor noastre superioare bisericesti, ca în locurile acele, unde nu avem sesiuni parohiale, din hotarul comunei cu știrea și învoirea, respective directă conlucrare a autorităților politice, în drept, să se taie 20—30 pigli pământ arător; iar acolo, unde nu este de extensiunea amintită, să se întregească. Comunelor bisericesti li-să pus în datorință crearea fondurilor speciale pentru ajutorarea preoțimii. Tot comunelor bisericesti li-se cere a se îngriji de zidirea caselor parohiale, iar acolo unde avean atari case, corporațiunile parohiale, să ieie sarcina a-le adapte și renovă astfel, ca viața și sănătatea preoțimii să nu fie periclitată. Pentru cazul acela, când executarea articolului de lege XX din anul 1848 ar deveni un fapt real și s-ar șterge odată și deosebirea de clase, urcarea sălariului preoțesc devine un vis împlinit, atunci în mod imperios se va supune unor revizuiri radicale statutelor fondului preoțesc. Acest fond cu mențiune inalienabilă de a servi absolut numai intereselor preoțimii, conform cu nobilele intenții ale fondatorilor, va putea impune taxe urcate, dar se va îngrijii, ca să ocrotească preoțimea, astfel, ca diferența de taxe fundamentale să cadă în sarcina și să se garanteze instituțional, în cadrele fondului mărit prin executarea dreaptă și echitabilă a art. de lege XX din 1848. — Știm, că I. P. S. Sa dl. arhiepiscop și mitropolit V. Mangra, însoțit de P. S. S. Lor: Ioan I

protopopului, posibil el atins mai dureros în aceasta catastrofă. S'a făcut deci apel, că poporii să jertfească pentru clădirea casei parohiale o parte din despăgubirile ce le vor primi și atunci învățătorul Josiv Suciu e primul care dăruiește toată suma spre acest scop.

Odată reedificată casa parohială, urmează clădirea școalei. Și pe rând se ivesc noi binefăcători. Lui Ioan Papp li-să încredește din partea mai multora spre acest scop 323 fl. 58 cr. Tot Ioan Papp dăruiește pentru școală 1000 cărămizi. În 27 Decembrie 1865 Gavril Cosma face schimb cu intravilanul pe care a fost vechea școală, dând un intravilan mai larg. Totodată dăruiește 100 fl. precum și piatră trebuitoare la noua zidire.

In primăvara anului 1865 se fac toate pregătirile necesare pentru clădire.

Școala are loc în nemijlocita vecinătate a casei parohiale. Pentru supraveghierea lucrărilor, precum a închierii învoelilor cu întreprinzătorii se alege o comisie din care fac parte și cel doi curatori, apoi Ioan Papp, Gavril Cosma și Teodor Ardelean.

Comisia intră la înțelegere cu Paul Barăt, ca să coplească grinzile necesare, pentru 80 fl. Mihai Budean din Șuncuiș face scândurile pentru 63 fl. iar Ioan Crăciun întreprinde zidirea localului pentru 200 fl.

Intreg edificiul are să fie de 12⁰ lungime și 4⁰ 3¹ lățime. În față vor fi două chilii pentru învățător, în lungime de 2⁰ și 3¹, urmează culina de 2⁰, chilia fierbătorului 2⁰, apoi sala de învă-

Papp și Dr. Elie Miron Cristea s-au prezentat la înaltul guvern și special la Ex. Sa dl. ministrul Conte Albert Apponyi, în chestia executării art. de lege XX din 1848, dar este de folosul nostru obștesc, ca să se știe, că Prea Sfinții Lor au întreagă preoțimea din mitropolie la spate, să se știe, că noi nu cerșim milă dela nimeni, ci cu fruntea sus, cerem dreptate și fără protest nu lăsăm să se treacă peste noi la ordinea zilei. Altora să li-se deie milioane și eroismul fiilor bisericii noastre, poporul de viteji dela Isonzo și Ivangorod, etc. ajuns acasă, să se pomenească nedreptățit și pentru faptele nu știu cui, să suferă un întreg popor — de voinici — o colosală nedreptate.

Școlile noastre sunt în mare primejdie. În primul rând vor trebui să sară în apărarea lor sinoadele eparhiale din Sibiu, Arad și Caransebeș în sesiunea actuală. Știi frățile voastre, că multe lucruri bune au răsărit din concluzele unei nime ale sinoadelor eparhiale. Biserica nu-și poate părăsi pe fiica iei, care este școala confesională. La noi în biserică ortodoxă română școala a furnizat în toate timpurile pe creștinii ortodocși convingi și luminați. Toate glasurile competente ale bisericanilor nostri, au căzut totdeauna de acord în ceeace privește apărarea sufletului creștinesc al fiilor nostri, în școala confesională. Vedem că un primat al bisericii catolice, cum este Cernoch, un conzunat și renunțat bărbat politic, ca Andrássy, lasă în grija bisericei creștine și pe mai departe educația tinerimiei, fiindcă în urma răsboiului mondial este o mare necesitate să se întărească sentimentul religios în popor, lumea sălbătică să se apropie de Dumnezeu, lumea uscată de dogoarea prafului de pușcă, să se învioreze la apa vieții, lumină călduță a credinței străbune. De aceea credem, că școlile noastre vor fi apărate. Pe întreaga linie nădăduim o ținută vrednică și onorabilă; este, apoi, altă treabă, dacă cei interesați vor să ne deie dreptate ori nu; și este o altă chestie cum va fi privită ținuta de amnă a bisericii noastre, apărătoare a sufletului creștinesc din școlile sale.

Sufragiul universal accentuat atât de cu foc de un ministru, care nu cultivă creștinismul și care pe Cristos îl privește, cum îl priveau cei strigau „Du-l, ia-l, restignește-l pe El,” nu ne poate cu o mână îmbrățișă, cu ceialaltă zugrămată, pentru toți aceia, căi vrem cu dreptate

țâmânt în lungime de 4° și 2¹ în lățime 4°. Aproape 25 de ani a servit ca școală acest edificiu, iar în 1883 a fost radical reparat. Azi e proprietatea unui Jidan.

In primăvara anului 1867 Iosif Suciu se depărtează. În mod interimal agendele învățătoarești le suplineste Ioan Moldovan, care a și primit leafă pe lunile 1 Iulie—1 Octombrie. Ioan Moldovan a fost însă aplicat de protopopul fără învoiearea comunității. Acest procedeu a produs supărare în sânul parohienilor, de aceia la 27 Octombrie 1867 se cere publicarea de concurs. Dintre recurenți a fost numit din partea Ven. Consistor și a Prea S. Sale Dlui Episcop Ivacicovici, Ioachim Murgu, ceea ce s'a adus la cunoștința comunității prin protopopul Vasilevici în ședința din 27 Noemvrie 1867.

O nouă nemulțumire din partea parohienilor, cari protestează, fiindcă s'a violat dreptul de alegere. De altfel „Ioachim Murgu e cunoscut de un om cu purtare rea, nedemn de aceasta comunitate“. Comunitatea alege de învățător pe Ioan Pinteru din Poenii de Jos, și însărcinează pe Partenie Cosma se facă o rugare către Ilustr. Sa dl. Episcop în care făcându-se și protestul în contra nelegalului amestec în trebile noastre școlare să se roage episcopul ca nimicind denumirea lui Ioachim Murgu să întărească pe alesul comunității Ioan Pinteru de învățătoru“.

Rugarea e dusă în persoană de o deputație din membrii Antoniu Chidioșan, Gavril Cosma și George Dringo „care după rentornare vor avea o relație despre rezultatul. Eră pene

să fim crezuți de urmași ai apostolilor și învățătorilor Domnului nostru Isus Cristos, vom sărăsă ne apărăm credința, să ne apărăm agrul lui Cristos, să ne apărăm fortăreața sufletului poporului nostru de orișice atac. Dl. ministrul din chestie să nu vadă aici „susceptibilități confesionale“, ci împărtitor de drepturi fiind — nu are cădere să fie, totodată și stârpitorul drepturilor noastre asigurate în legile patriei, special în statutul nostru organic.

„Când e nevoie mai mare, atunci e Dumnezeu mai aproape“, aşa glăsuiște un proverb german. Văduva Matilda Constantin primește prin colecta „Revistei Preoților“ 443 cor. 50 fil, în cuibul iei din Halhiu, cu cei 4 orfani ai săi, va fi simțit, că ideea de-a cere ajutor dela frații în Cristos ai bărbatului său răposat, i-a venit, ca o salvare și este o inspirație dumnezească. Chestia aceasta se poate, cred ieu resolvă, foarte ușor pe cale circulară. Fiecare protopop, capătă ordinațiuni pentru colecte peste colecte, acum când ie rândul de a-și ajută frații, de ce nu s-ar hectografă o circulară, de ce nu s-ar îscăli acolo fiecare soție de preot cu cât va milui-o Dumnezeu, ca să ușurăm sarcina celor slabii și „nu nouă să plăcem“, ci, mai ales Domnului. Orfeleinatul din Sibiu are mulți aderenți, doamna Constantin de ce n'ar căută să se intereseze la preoțimea tractului unde soțul D-sale avea colegi, ca să-și poată plasa fiili la orfeleinat și totodată ca aceștia să înceapă colecta și iei — din sentimentul colegialității și al dragostei frațești, să steie în fruntea fraților în Cristos alinători de suferințe și mizerie. Mi-se pare o chestie de demnitate să nu-i lași pe acei frați în Cristos lipsiți de dreptul inițiativăi, ci să le dai cu bucurie chiar locul prim de onoare în conducerea acestei colecte, pentru că lucrul acesta să se cuvine. Căcă bunul Dumnezeu se va îndură să se curme odată măcelul îngrozitor din lume, și vom putea ajunge la executarea art. de lege XX din anul 1848, una dintre chestiunile, care bat mai arzător la poarta vieții și ca să se înfăptuiască este: clădirea „Casei preoților ort. români, a văduvelor și orfanilor rămași în mizerie“, ca să nu mai fie preoteasă ori fiu sau fiică de preot așunsă pe drumuri la mila uneori puțin fructuoasă, alteori stearpă, cele mai de multeori rece, respingătoare și umilitoare a celor la a căror poartă le mână bâta pribegiei. Ar fi

cându acesta alegere se va încuviința, curatorul se îndrumează ca luându cheile școalei la sine pe Ioachim Murgu se nu lu primească de învățătoru“.

Deputația în ședința din 3 Decembrie 1867 referează despre rezultatul avut la episcopul, care i-a asigurat că va cerceta cauza. A și trimis protopopului un act prin care comunitatea este poftită să se declare, că rămâne pe lângă hotărîrea luată la 27 Noemvrie sau nu. Afacerea se pune la vot și Ioan Pinteru intrunește 65 voturi, contra sunt 5.

Deja în Ianuarie 1868 Ioan Pinteru își ocupă postul și rămâne în calitate de învățător până la 30 Aprilie 1871, când trece la școala din Vădăs.

Invățător interimal rămâne Ioan Sferle care își și înaintează recurs să fie ales de învățător definitiv. Tot atunci a recurs și Ioan Papp învățător în Răbăgani. Nu se știe ce a fost cauza, de ce parohienii nu s'a declarat pe lângă nici unul, ci publicându-se concurs din nou competență Vasile Miron din Șicla și Augustin Boțoc preparand din Chișineu. La 1 Octombrie 1871 comunitatea îl alege pe Augustin Boțoc și rămâne aici până la începerea anului 1876.

Invățătorul afară de prelegere cu elevii a trebuit să țină prelegeri în Dumineci și cu ucenicii dela meserii.

Urmașul său este Ignatius Papluca, dar el moare încă în Mai 1877.

La 19 August 1877 e ales învățător din nou Ioan Pinteru.

(Va urmă).

acesta și un azil pentru bătrânele singuratic ale preoților deficienți, ar mai fi și locul de repastrucție după prea multă muncă de robotași ai pămândeștilor, — cei cari n'ar fi trebuit „să servească nici meselor“, ca să poată fi, de apururi, slujitori bisericăi lui Cristos; și-ar putea odihnă și oasele asupra trudite bietele preotese-țărance, după ce au lucrat în până la istovire și s'au văzut — deodată — și fără casă soț și fără de mila celor chemați — în mijlocul valurilor tăioase cu înghețul mizeriei — și în cu focul boalelor în osuțele bieților copii, nevinovați. Să lucrăm cu toții și să vindecăm ceea ce se se poare.

Mezőtelegd, 2/15 April 1918.

Al. Munteanu al lui Vasile
grigoriu
a
atu
pă
nit
mu
apă
tre

Zile triste din viața lui Moise Nicoară.

1815—1825

(Urmare).

Bielul Nicoară scăpată acum repede pe povârnișul nenorocirei și al umilinței celei de pe urmă. Amânăt o vreme cu vorbe, respins pe urmă (dela comitat) el se trezește, în 30 Septembrie, bătând din nou la ușa împăratului, pe care îl osândise cu 2 luni înainte; ostenit, înfrânt. — „N'am crezut că voi fi silit a veni din nou înaintea M. Tale...“ — cere iarăș dreptate. Rungarea îse ascultă, dar aceasta nu-i mai folosi la nimic. În aceiaș zi, comitele Aradului e provocat să facă investigația cerută de Nicoară, un nou incident, întâmplat în acelaș birt „La trei crai“ îl delătură pe acesta cu totul din calea celor cari se împiedecau de el.

Nicoară se vede că tot mai avea oarecare legături cu ofișerii regimentului staționat în Arad, cari nu erau atât de amestecați în frâmantările și intrigile locale, ca nemeșii de aci. Prânză la aceiaș masă cu ei „La trei crai“. Pentru unele cuvinte răutăcioase, venite dela unul dintre ofișeri, Nicoară se tulbură și îl cere explicare; fiindcă nu e luat în seamă, face arătare colonelului, apostrofând urit pe ofișer. La intervenția colonelului, Nicoară nu mai e admis la masă cu corpul ofișerilor; el aruncă atunci colonelul, înaintea tuturor, celor adunați la masă, acelaș cuvânt injurios, în față. Toți sar dela masă. Nicoară e trântit la pământ, legat cu funii, dus de soldați și aruncat în temnița comitatului. Acolo, după o săptămână, îse face interrogatorul: „Cum te chiamă... de câți ani ești... ce vină ai... de ce te-ai deținut...?“ Aci a ajuns.

Il învinuiau, că a ridicat asupra colonelului pistolul, pe care îl luase anume la sine și a vrut să-l descarce. Nicoară spune însă: „Adevărat, că am greșit cu aceea că am atacat pe dl colonel... arma însă, de bună seamă, nu am scos-o, ci acei cari mă băteau mi-au luat-o din buzunarul hainei, și încă unele scriitori mărunte și una sigilată; am auzit bine cum ziceau: iată o scrisoare și iată însemnări; cine știe ce fel de hârtii secrete, primejdioase pot fi acestea“. Singurul român, care fusese de față, era Iosif Iorgovici, profesor la preparandie. Fașionea lui nu spune nimic, căci la întâiul cuvânt al lui Nicoară el s'a sculat dela masă și a eșit; și dintre ceilalți cei mai mulți spun că n'au văzut că au fost cu spatele, etc.²⁾.

Până în vara anului 1820 robește în Arad; atunci vine poruncă dela Viena să-l mute la Giulia și il duc acolo în cetate. În Arad își dă toată silința să-l mute din temniță în casa de nebuni; dela Viena însă se întrebă mereu cu îngrijorare, că oare de fapt e nebun și îl pot absolvă de răspunderea pentru cele scrise împăratului? — în vreme ce câțiva preoți (dintre acei cari ajutaseră odată cu bani pe Nicoară), cerând mila împăratescă pentru nația lor nenorocită,

¹⁾ Înaintase arătarea în 6 August. I-se spune, să aștepte căci pătu e la bâi; când se va fi întors de acolo și vor avea răspunsul lui, se va face investigație. În 2 Septembrie li spun că Cernovich nu vrea să facă nici o declarație, în 15 Septembrie congregația respinge arătarea zicând, că nu cade în sfera lor de competență. „Ezen sérelém a törvényes utra tartozván, ha azzat a paszlos követni akarja, a személyes aktoratusra nézve ügyészül segéd rendelhetik“.

²⁾ Actele cancel. aul. ung. an. 1820 Nr. 6414.

„Din Vinerea de patimi, acum de zile trei, Isus Nazarineanul zăcea îngropat de ei — De Iuda și Caiafa, de-a Jidovilor gloață — Dar iată, Doamne, vine la faptă și răspplată!

„Eră când se arată acele zori dintâi, În ziua glorioasă descrisă 'n profetii, Din ceruri se aprinde o vîie fulgerare, Ce trece la Golgotha ca o lumină mare.

„Să acea viziune ce numă 'n clipe rare Prorocilor s'arătă și-apostolilor mari: Pe-un curcubeu de raze doi îngeri pogorau, Ei sfânta Invieră cu dar o 'ntimpinău...

„Iar paznicii 'n cutremur de-acel eveniment, Ca cei atinși de fulger cad morți pentru moment; Să, îngeri cucernici trimiși de Cel de sus, Deschid întru mărière mormântul lui Isus.

„Vederea lor cerească? Vedenie îngerească! Să groapa și grădina făceau să strălucescă; Iar graiul lor cel dulce, atât e de sonor, Încă din somnul tainic trezesc pe Domnul lor...

„Să'n zorile acele cerești, de primăvară, Ah! Cine se arată spre viață, iară? E 'nvingătorul morții, și-al lumii Impărat! E Domnul nemuririi Hristos cel inviat!

„Iar la adevăratul triumf dumnezeesc, Chiar morții din morminte la viață se trezesc! Să îngeri din ceruri, vedem că se coboară, Vestind în lume pace și bucurie rară.

„Vestind celor de-aproape în negrăitul vers Minunea admirată de 'ntregul univers: Căci Domnul biruit-a cu Crucea lui divină Să moartea și infernul și lumea cea păgână!

„Să prin a Sa putere curat dumnezeescă, A deșteptat o lume în legea creștinească, Ce va serbă prin secoli momentul cel sublim, Al noului în slavă slinjît Ierusalim!

„Să dacă din mormântu-i... Hristos a inviat, Să-a măntuit o lume și-n ceriu s'a înălțat, Atunci din reci morminte, în ziua cea de-apoi, La noua sa venire, vom invia și noi!

Hâlmagiu, la Paști 1918.

Petru Irhaș Hâlmăgeanul.

Unirea Basarabiei cu România.

— Cum a decurs ședința „Sfatului Țării” din Chișinău. —

Ziarul „Acțiunea Română” din Iași publică următoarele amănunte interesante cu privire la ședința istorică din 9 Aprilie a „Sfatului Țării”:

Dl C. Stere, care a fost de curând ales deputat de Soroca, a rostit următorul discurs:

„În viața oamenilor ca și a popoarelor, zice d-sa, sunt multe clipe ca acestea. Sunt pătruns de povara sarcinei ce o aruncați pe umerii mei, dar sunt nespus de mândru, că-mi dati puțină de a luptă pentru drepturile și libertățile poporului al cărui fiu sunt.

Alungat din Tara mea, prin puterea oarbă a unui despot, sunt astăzi chemat aici de glasul liber al unui popor liber.

Aveam de luat o hotărîre, care va avea o însemnatate hotărîtoare pentru toate timpurile ce se vor scurge de aici înainte. Voința, de fier a istoriei a pus pe umerii noștri o răspundere ce nu poate fi înălțată prin sofisticare.

Nimeni altul nu are dreptul de a vorbi și hotărî în numele Basarabiei. Noi suntem aduși aici prin acel proces elementar care sfarmă cetățile și Bastiliile. Revoluția ne-a adus pe noi aici, nu numai pe Ruși, ci întreg neamul românesc.

Ați aprins făclă care a luminat și a încins focul, în care s'au mistuit toate hărțile vechi și noui, ce separau pe oameni în privilegiați. Ați făcut din poporul moldovenesc un popor care nu are altă nobilă decât munca.

Acuma sunteți chemați de glasul istoriei să aduceți această lumină, dincolo, să luminați pe frații voștri și să dărâmați nedreptățile de veacuri, răspătiind pe frații cari v'au sărit într'ajutor în ceasul cel mai greu al istoriei lor.

Astăzi decretăm drepturile poporului suveran, nu numai din Basarabia, ci pentru frații din

tot locul. Mulțumindu-vă pentru cinstea ce mi-ai făcut astăzi, după atâția ani de lupte, pășesc cu aceeași hotărîre cu care am pășit acum 30 de ani, când, aproape copil, am intrat în temnița castelului ce se ridică încă ca o amintire a unui trecut blestemat de care ne-am despărțit pentru totdeauna“.

(Tunete de aplauze, ovăzii îndelungi isbuțnesc din partea mulțimii, public și deputați cari sunt toți în picioare).

După aceea dl Stere s'a adresat în rusește cătră fracțiunile naționalităților:

„Știu că este greu acelora, cari au fost stăpâni, să admită restabilirea în drepturile lor a vechilor băstinași. Dar în fața d-v., domnilor din fracțiunile naționalităților, stă o dilemă. Basarabia este ruptă din trupul României.

Imensa majoritate a poporului ei este românesc.

România, cu sau fără voia voastră se va uni cu Basarabia. Pe lângă aceste considerațuni de necesitate națională, mai este supremul interes al ieșirii României la Mare, care o sălăsește, sub pedeapsă de a se înăbuși, să închidă în hotarele ei Basarabia, dacă parlamentul actual al claselor reprezentate în el nu va înlesni unirea, care să-și dea ajutorul lor în aceasta.

Iată dilema care stă în fața noastră ca democrați. Dacă deci democrația noastră este sinceră, nu este decât o singură eșire din această dilemă“.

După aceea dl Stere se adresează din nou în românește cătră fracția țărănească. Face apel la sufletele lor de moldoveni cinstiți, arătându-le că numai prin unire își pot asigura pământul plămădit cu sodoarea și sângele lor.

„Reprezentantul fracției ruse a spus că, dacă se face unirea, inteligența rusă va părașii Basarabia. Noi moldoveni însă crescute din frâmântarea în muncă cu sodoare și sânge pe acest pământ scump, noi nu putem merge nicăieri și nimenei nu ne poate gonă din casa noastră.

„Să acum când noi voim să întărim țara, când voim să sporeștem moșia și pământul muncit de țărănim, când voim ca tot ce brăzdează plugul țărănumi, să fie pământ al său, acei veniți printre noi prin forța baionetelor și pe cari îi primim de bună voie ca cetățeni, nu au dreptul să ne impiedește“.

După dl Stere s'a dat cuvântul dlui Buzdugan, care în numele blocului moldovenesc, a cetit declaratia pe baza căreia blocul propune a se face unirea. „Vorbesc a zis dl. Buzdugan, în numele blocului care în totdeauna a apărăt drepturile poporului moldovenesc și care acum va fi blocul românesc ce va apăra drepturile întregului popor românesc“.

Din partea fracției țărănești s'a cetit o declarație cerând unirea pe baze de confederare cu România.

Se dă după aceea, rând pe rând, cuvântul reprezentanților naționalităților.

Deputatul german a declarat că nu este imputernicit a discută chestiunea.

Dl Missircoff, deputatul bulgar, a cetit o comunicare în bulgărește, spunând că mandatul d-sale nu are în vedere această imprejurare. Deci se abține.

Dl Osvalovski, delegatul fracției ukrainene, a vorbit în același sens ca și dl Missircoff.

In numele norodului polonez din Basarabia a vorbit deputatul Dutkiewici.

„Imi pare rău, a spus d-sa, că în clipa celui mai mare triumf din viață istorică a fraților moldoveni, eu trebuie să vorbesc într-o limbă, care nu le amintește decât jugul de robie, pe care l-au purtat cu neamul meu.

Nu am fericirea de a vorbi moldovenesc, iar în limba mea de aș vorbi, nu văd înțelege.

Salut în voi, frații moldoveni, pe reprezentanții unui popor sfânt, ca și cel polon, dar care astăzi are supraimea fericire de a reveni la sănul mamei sale. În numele națiunii poloneze susțin unirea astăzi cum o cer moldovenii, stăpâni de basină ai acestei țări“.

Scurta cuvântare a distinsului deputat polonez a electrizat întreaga sală.

In numele fracției ruse a vorbit într'o atmosferă glacială, d. Taresoff spunând că d-sa nu are mandat să se pronunțe.

Deputatul fracției evreiești s'a abținut dela orice declarație.

După deputații fracților, s'a urcat la tri-

bună reprezentantul grupului moldovenesc din frâncție țărănești, d. deputat Bârca.

„O parte din frâncția țărănească, a spus d-sa pătrunsa de simțurile naționale, cere unitatea cu frații noștri de același sânge din România, aşa cum o cer toți Români“.

Graful acestui țăran cinstiț prin care, își rostește tot neamul de plugari cinstiți și muncitori, cari au desfelenit și apărăt de sute de ani pământul acestei țări, a deslăgnuit tunete de aplauze“.

Cuvântarea

rostită de pă. Teodor Pătcăș la instalarea sa de preot în comuna Peter-

Frate în Hristos!*)
Iubit popor credincios!

Evangelia răstignitului Hristos răsună de din urmă numai în luncile și prin munții Palestinei, ceea ce o putere fermecătoare cuceră orașele mai multe semnate din Asia-Mică; ba aerul balzamat, cu orientul purtă apă vietă și leagănul artelor bătători Achivilor — când Iudea clocotea... să răstigea nească și sufletul Fiului.

Purtătorul poporului biruitor însă — a cărui buze erau stropite cu rana Serafimilor, înima aprinsă de schintele dumnezeiască, mintea scăldată în lumină cerească — în drumul său apostolic pătrundea învățăturile, ideile sublime a nazarineanului Isus. Idei, pe cari cu sufletul geniu, adâncă în telepciu, El le-a interpretat, mai corect. Si dacă providența divină îi ar fi binecuvântat omenirea cu apostolul păgânilor, sfântul Pavel: — că el a fost acest mare erou al creștinismului — poate, că nici azi n'am simțit măntuirea. Pentru că nu moșteneam împărăția lui Dumnezeu în lumina ei descoperită, ci ne-am prăpădit într'o amăgire deșărtă, de care să orbită poporul ales alui Iehova.

Până când adecație între păgâni — de parte de Golgota sfântă prin scump sângele Mesici — pe piatra credinții se zidește biserică — Judea presează neghinișă în sămânța curată. Învățăcei împărtășă nu aveau putere a luptă contra Jidovilor, cari din interesul neamului falsificau minunile învățătorului. Îngrozit, de veste a sguduitoare Pavel grăbește deci la Ierusalim a nimici curențul afurisit.

În imaginație. Sa se ivesc umbrele profetilor huiduiți, pe cari poporul înfuriat îi goniă la moarte... Vede agonia martirului Stefan în ploaia petrilor; sălbatica brutalitate, ce ar întunecă cunorile de fum și scrum luceferii lumii adevărate... Aude parecă vuful nebun, care va răpi pe Israel în marea de sânge... Si totuși rămâne neclinit, în chemarea sa! Nu-l mișcă nici glasul bland — rugător al moșnegilor Efeseni, ci și mărturiseste convingerea puternică a menirii sale prin cuvintele eterne a credinței tare:

„...lanțuri și strâmtori mă așteaptă. Însă nu mă ocup de aceasta, nici viața mea nu mi o socotește mai prețioasă, decât, a sfârși mersul meu cu buncările și serviciul ce am luat de la Domnul Isus, a mărturisiri evangelia harului lui Dumnezeu.“

(Faptele Apost. XX. 24).

Răspunsul acesta măreț, ni-l înțelegemă pe marele Apostol, ca adevăratul tip a păstorului sufletesc.

Frate!
Iubit popor credincios!

„Lanțuri și strâmtori mă așteaptă. Însă nu mă ocup de aceasta, exprimă curagiul sfânt, de care a fost cuprins în toată activitatea sa apărător Pavel. Ba și când ar fi zis: poate-mi melita viitorul pletele; patimile cutropitoare să-mi sfășie măcar în bucăți trupul slabănoș; vie, prin fermeceatorie demonică, toți monștrii iadului — nu mă lapăd de adevăratul revelat! Imi împlinesc cheamarea și votul său cu bărbătie în fața vrămașilor!

Iată o ființă extraordinară, nu erau admirabil credința lui tare, convingerea bună hotărârea firme, nime și nimic nu i-o poate doborî! Cu acest curaj trebuie să între în viață unul, care din îndurarea lui Dumnezeu dorește să fie urmărușul apostolilor. Pentru cel vestește azi cuvântul viu are de luptat cu mai multe greutăți,

*) Pă. Nestor Popa, paroh în Iaca, care a săvârșit actul instalării ca mandatar protopopesc.

scu mai mari piedecl, ca în trecut — după cum sunt altele și imprejurările. Societatea de azi, spă un râu tulburat, ce aduce la suprafață tot năunțul, tot gozul. De murdările acestea trebuie să curăță apa vieții, că sfânt este izvorul: Hristos! Iai de acela, care n'ar avea putere și îndrăzneală să luptă contra rătăcirilor amarnice! Care n'aruncunoaște câmpul turmei, ca păstor.

Nu este om pe față pământului, căruia nu-l ar fi scumpă viața și dragă, ori cât de grele să fie imprejurările. Cersitorul în zdrobile lui, bogatul în mătăsurile sale; stăpânul cu puterea, servitorul în supunerea sa... toți cu toții iubesc lumea... Cum să înțelegem dar' cuvintele sf. ap. Pavel?:

"nici vlașa nu mi-o socotesc mai prețioasă, decât a sfârși mersul meu cu bucurie și serviciul ce am luat de Domnul Isus, a mărturisit evanghelia harului lui Dumnezeu."

Așa iubișilor creștini!: Viața pământească, omenimea... lumea — nu mai poate avea preț pentru mine, nici înțeles, dacă credința mi-ar fi dubioasă; dacă m'aș lăpăda de acel Hristos pe care-l cunosc din evanghelie. Pentru Isus, în numele măntuitorului, care a ridicat păcatele noastre cu trupul său pe cruce: lanțuri, fer, închisoare... ba chiar și viața, e puțină și mi-o jertfă! Da. Pluștește la înălțimi amețitoare cu credința lui păternică. Și nu e mirare, dacă se oprește pe un moment roata minții, când examinăm fenomenul, starea aceastei ciudătă, miraculoasă; dacă fiind veacului de azi esclamă: imposibil ar fi să ne apropiem de el, sau a-l urmă cătuș de departe!... Măcară numai egoismul (iubirea de sine), ne-incredere în puterile-ne proprii, aduce această rătăciere. Că doar martirii creștinismului din primii secoli, moșii și strămoșii noștri: au răbdat asemenea prigoniile cele mai complete, dar focul și ferul n'au înfrânt, promisiunile și lingurările deșarte, amăgiitoare n'au zădărnicit, tăria credinții lor. Din carne și sânge erau și ei. Vor fi având slăbiciuni, neputințe omenești, cum le avem noi, dar au iubit tot atunci mai presus de origine și orice: pe Hristos, biserică, evanghelia! Prin lege sperau fericire, prin limbă așteptau a dobândi mântuire...

Acel preot deci, care stă culmea chemării sale: va îndură neajunsuri, va dă hulă, batjocură, dar simțurile nobile nu-i vor amorti, sufletul nu-i se va sdobi, ci va purta cu ușurință jugul păstoreșc. Va înțelege, că preoția nu e demnitate, sau putere, ci în cel mai strâns înțeles al cuvântului este o slujbă. Si dedicându-i-se acestei slujbe: trebuie să simtă răspunderea mare ce o are pentru fiili săi sufletești. Să se ridice la acel grad al menirii sale, unde este chemat învrednicindu-i-se evangelia. Să fie un lucrător modest în via Domnului, care nu atâta pentru sine, cât mai vârtoș pentru credințioși adună, împarte mirea vieții. Ca stâlp al bisericii să împărtășească fără capăt leacurile celești, să vestească cuvântul îndrumător în viitorul ispitelor. De ar fi însă oricât de bland, compătă, îndurător, bun cântăreț, dacă n'ar înțelege soarta, ce ne așteaptă — fără puterea de a învăță după amvon, fără darul de a îndrepta la mărturisire: nu-și poate ajunge menirea! Si ar fi o slugă vicelană, care caută numai venitele materiale sau alte interese personale. E drept, că'n luptă pentru existență uneori este pus la cea mai grea probă, dar nici când nu se poate coborâ... să facă târg cu harul dumnezeiesc!

Frate!

Și de astăzi înainte: iubișilor mei fii sufletești! Aici în limanul măngăierii și întăririi; la mama așezămintelor voastre religioase-culturale; aici în sfânta biserică, unde se înaltează la cer pri-nosul inimii: rugăciunile pentru toți și toate; aici am dorit să vî-le spun acestea. Si bunul Dumnezeu va primi, ca mărturisire, cuvintele, prin cari am descris chemarea preoțească, pentru că sunt isvorite din inimă, ca convingere, iar viitorul va arăta întru căt am cunoscut, calea pe care doresc să plec.

Dacă nu mi-ar fi succesi icoana înfățișată, cred totuși, că puteți privi în sufletul meu să înțelegeți celea petrecute în decursul alor 9 Iunii, decând am recurs cu dragoste la parohia voastră. Vă veți putea să seamă și de ținta mea.

Si iată că-n cel mai sărbătoresc moment din viața mea, vă mulțumesc pentru încredere ce a-ți avut-o față de mine până acumă. Păstrați-vă și pe mai departe buna voință. Alerge cu încredere la mine totdeauna: săracul, bogatul; văduva lipsită, orfanii neajutorați; cei flămânzi

sau goi; mănișii, păcătoșii; copiii, bătrâni. De acuma eu voiu binecuvântă prin darul ce mi-s-a dat: nașterea, nunta, căminul, patul și siciul morții... voastre. Prin mine ve-ți cere iertare la mărturisire visând cerul. Sunt al vostru deci, al tuturor! Voiu duce unt de lemn rănitului, binecuvântare copiilor; măngăiere bolnavului, bucurie casei; duh de întărire muncitorilor, apă vie însetășilor; pernă de odihnă obosișilor și pe Dumnezeu celuice moare. Nici vântul, nici arșița, ploaia ori zăpada nu mă va împiedeca încale. Pe cel ce m'ar găsi, nu-l voi persecuta nici batjocori, ci voi nizi să-l cucerește fără sabie!

Așa să-mi ajute Dumnezeu! Amin!

INFORMAȚIUNI.

Sărbători fericite dorim tuturor colaboratorilor și cetitorilor noștri!

Ziua onomastică a reginei. Sâmbătă, în 14/27 Aprilie fiind ziua onomastică a Majestății Sale Împărătesei și reginei Zita, s'a servit doxologie în biserică catedrală din Arad. Au participat: P. S. Sa părintele nostru episcop Ioan, membrii consistorului eparhial, corpul didactic și elevii școalelor centrale diecezane, școlarii români dela școlile străine, precum și soldații români din garnizoana din loc.

Inrolarea preoților în Anglia. Agenția Reuter comunică din Londra, că episcopul capitalei engleze cu ocazia unei convorbiri ar fi zis, că libertatea preoților nu împede că întru nimic, că preoții în vîrstă militară să fie chemați sub drapel. În fiecare comună să rămână numai un preot. Acestea le-a zis episcopul cu privire la preoții din dieceza Londrei, dar, e vorba, că dispoziția aceasta să se înfăptuiască și în alte dieceze.

Ca să scape de recvrare. În orașul Nagy-Becskerek, cu ocazia recvrărilor militare, s'a întâmplat un caz ciudat. Un econom s'a prefăcut că e bolnav de moarte și zacea în pat între perini, când a intrat în casă comisia de recvrare. Rudeniile stăteau cu tristețe în jurul „muribundului”. Un nepot al economului șopti la urechea rudeniilor, că cel din pat numai se preface că moare, ca să scape de recvrare. Un soldat a auzit cuvintele copilului și îndată a pus mâna pe „muribund” și l-a ridicat din pat. S'aflat patru saci de bucate sub asternutul „bolnavului”.

Peatră vânătă. Guvernul va da și în anul acesta căte 15 kg. de peatră vânătă pentru fiecare jugăr catastral de vie pe seama proprietarului.

Ce cauzează oboseala de primăvară? Pretoutindeni auzi primăvara oameni fără privire la etate și ocupătune vătându-se, că sunt obosiți, fără voie, fără de nici un motiv deosebit. Cu morbul acesta tipic de primăvară se ocupă medicul norvegian Rubov, constatănd după cercetările făcute în institutul Finsen, că cauza oboselei acesteia sunt razele soarelui. Zilele reci de iarnă, recerile, munca obosităre slăbește organismul. Omul umblă iarna puțin la aer curat și proaspăt, deci când sosește primăvara voiește să se recompenseze. Soarele însă care de obicei împrospătează și înviosează, slăbește și mai tare organismul și evaporează căldură mai multă din corp, astfel îl obosește fără ca omul să facă ceva mișcare. Din aceasta însă nu trebuie dedus, că să ne ferim de soare, ci din contră să gustăm primăvară, dar amăsurat organismului.

Universitatea din Cernăuți s'a deschis, dar deocamdată numai pentru ascultătorii înrolați, pentru pregătirea căror se vor finea cursuri speciale. Prelegeri regulate pentru toți se vor tineă abia cu începerea anului școlar viitor.

† Sofia Petcu, vrednică soție a pă. Aurel Petcu, paroh în Drăgoiești, a răposat în Domnul în anul al 59-lea al etăii și al 42-lea al fericitei sale căsătorii. O deplângere nemăngăiatul soț, fii și ficele: văd. Cornelia, Victor, Aurora, Aurelia, Alexandru, Aurel și Ervin, gineri și nurorile: Aurel, Nicolae, Gheorghe, Iuliana, Ecaterina, Maria și Ana, nepoții: Ionel și Ofelia, Cornel, Julian, Aurel, Mărioara, Stefania, Victor, Virgil, Cornelia și Aurel și strănepotul: Ionel. Odihnească în pace!

Cheltuielile răsboiului, de azi sunt 500 miliarde de coroane. Din aceasta sumă se scad acele sume, care le-au împrumutat statele între

sine. Acestea sunt aproape de 50 miliarde, așa că cheltuielile răsboiului din vremea noastră până acum le putem evalua la 450 miliarde.

Cheltuielile de răsboiu ale Angliei până la sfârșitul anului 1917 sunt de 6087 milioane livre sterline. Din această sumă Anglia a dat ca împrumut 1290 milioane aliașilor săi, deci cheltuielile curat fac 4827 milioane de livre, presupunând că împrumuturile date vor fi incassate la timp.

Cheltuielile Franței până la sfârșitul lunei Decembrie 1917 erau 120 miliarde de franci. Din acestea cheltuielile proprii de răsboiu se ridică la 82 miliarde. Afară de aceea în Decembrie a mai făcut un împrumut de 10 miliarde, care nu e socotit în suma de mai sus.

Cheltuielile Rusiei până la sfârșitul lunei August 1917 s'a ridicat la 345 miliarde de ruble sau 8517 miliarde coroane. De atunci probabil a ajuns suma de 100 miliarde de coroane.

In Germania până acum s'a votat 109 miliarde mărci pentru răsboiu.

Cheltuielile Austriei și Ungariei sunt aproape 66 miliarde coroane. Din acestea pentru Austria se vin 40 miliarde, pentru Ungaria 20 miliarde.

Datoria de stat a României în cursul răsboiului s'a sporit cu 5 miliarde coroane, a Turciei cu 7 miliarde.

Australia a făcut o datorie de 100 milioane livre, adecă 25 miliarde coroane.

Totatăta a împrumutat și India.

Canada a făcut o datorie de 525 milioane de dolari.

Olanda a împrumutat 500 milioane florini.

Elveția 800 milioane pentru mobilizare.

Statele Unite Americane dela intrarea în răsboiu au cheltuit 6498 milioane dolari, adecă 336 miliarde de coroane.

Mi-s-a pierdut diploma de învățătoare estrată în anul 1904 sub Nr. 1040 de direcționea preparandiei ort. rom. din Arad. Cei ce vor afla despre acest document, sunt rugați să mă avizeze. *Sofia Bârbaș* măr. *Stan*, învățătoare în Gyüreg (Temes m.).

Mulțumită publică. Înalt Prea Sfințite Domnule Episcop! Fiindu-mi concediul de tot scurt nu am fost în stare să mă prezint în persoană la Înalt Prea Sfinția Voastră și vin astfel pe aceasta cale a exprimă cele mai profunde mulțumite pentru generosul dar al Înalt Prea Sfinției Voastre (100 cărti de rugăciuni primite prin Administrația Librăriei diecezane).

M'a îndemnat a cere aceasta mană sufletească pentru soldații companiei mele, dragostea de sfânta biserică noastră străbună și dragostea față de eroii noștri, cari și în zilele cele de mai grea încercare nu uitau de Părintele cereșc, ci prin rugăciuni primind măngăierea și îmbărbătarea cerească au dat și vor dă de-a pururea fapte de vitejie.

Încădată mulțumind Înalt Prea Sfinției Voastre pentru măngăierea sufletească primită prin generosul dar și cerând și pe mai departe binecuvântarea arhiereasă

Rămân al Înalt Prea Sfinției Voastre pe lângă sărutarea sfintei drepte. — Feldpost 431, la 5/18 Aprilie 1918 — devotat fiu sufleteșc: *Eugen Ciorgariu*, locotenent la Reg. de Inf. nr. 50.

Tipărituri pentru planul analitic (Tanyagbeosztás). Conform dispoziției planului de învățământ aprobat din partea Înaltului ministru al cultelor și instrucției publice sub Nr. 73311/911, fiecare învățător este deobligat a prezenta cu o lună înainte de începerea anului școlar, împărțirea materialului pe săptămâni, iar aceasta împărțire în urmarea disp. §. 37 punctul 2. al ordinului ministerial Nr. 76000/907, privitor la executarea articolului de lege XXVII din 1907, învățătorii aplică la școale cu ajutor de stat, au să o înainteze și inspectorului regesc de școale.

Spre a ușura munca învățătorilor, am pregătit și scos de sub tipar *in caete separate* (românești, ungurești) asemenea planuri analitice cu împărțirile pentru săptămâni, clase și studii după sistemul cel mai practic, în limba română și magiară, cari au să fie completate prin introducerea materialului de lipsă.

În legătură cu acest plan se cere și ordul de oare.

Caetul din „Planul analitic” și ordul de ore costă cu francatura recomandat 4 cor. și se poate comanda dela Librăria diecezana Arad, str. Deák Ferencz Nr. 35.

Sub titlul: „Dor de lumină” părintele Dr. Stefan Cioreanu a scos de sub tipar o nouă lucrare de valoare. Precum în publicațiunile de până acum aşă și în cea de față, zelosul autor urmărește și realizează cu dibăcie rară, scopul de a răspândi gândire creștinească în clasa intelectualilor și lumină în massele poporului. Cele 30 piese, care fac conținutul opului, dau într-o formă atrăgătoare îndrumări și învățături isvorite din concepția creștină pentru diferite probleme și situații ale vieții omenești. Lectura lor, ce procură momente de înălțare durabilă sufletească, o recomandăm cu toată căldura. Se poate procură la Librăria diecezană din Arad, cu prețul de 4 cor. plus 50 fil porto recom.

Redactor responsabil: Dr. Teodor Botiș, profesor.

Concurse.

In conformitate cu rezoluția Consistorului, se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei vacante din Voivozi (Almaszeg) cu filia Cuzap (Középes), cu termin de 30 zile dela prima publicare în organul oficios.

Parohia este de clasa a II-a. Antecesorul a avut întregire maximală.

Venitele sunt următoarele:

I. Din Voivozi: 1. Casă parohială cu 3 odăi, bucătărie, cămară, grăjd, etc. grădină. 2. Dela fiecare Nr. de casă câte o vică (30 litri) de cuceruz sfârmat ori prețul ei, titlu bir. 3. Pământ 4 iugh. 816 st. parte arător parte fână. 4. Trei stânci de lemn. 5. Drept de pășunat pentru câte vite va avea. 6. Stolele îndatinat.

II. Din filia Cuzap: Un intravilan de 1552 st. 2. Bir parohial ca în Voivozi. 3. Pământ 19 iugh. cat. 4. Trei stânci de lemn. 5. Stolele îndatinat.

Darea de venit, după pământ, equivalent, etc. se va solvi din partea alesului. Intregirea dela stat parohia nu o garantează.

Preotul va avea să catehizeze regulat atât în Voivozi cât și în Cuzap, fără să pretindă pentru aceasta onorar separat dela parohie.

Recurenții au a se prezenta în terminul concursual, cu observarea strictă a prescrierilor din Reg. în vre-o Dumineacă ori sărbătoare în să biserică de acolo, pentru a-și dovedi destărțatea în oratorie, cântare și tipic.

Concusele adjudecate cu documentele originale, au a se înainta la P. O. oficiu protopopesc ort. român din Oradea-mare, în termenul regulamentar.

Comitetul parohial.

In conțelegeră cu: Andrei Horvath m. p., protopopul Orăzii-mari.

—□—

2-3

Pentru îndeplinirea postului de protopresbiter în tractul Beiuș, cu parohia centrală Beiuș, se publică concurs cu termin de 30 zile, socruite dela ziua ce urmează, după prima publicare în organul oficial „Biserica și Școala”, cu emolumentele:

a) Dela parohia centrală Beiuș: a) Locuință în natură. b) Salar în bani 400 cor. c) Stolele obișnuite. d) Intregirea dela stat. e) Adaus personal 400 cor.

2. Din protopresbiterat:

a) Retribuțiunea dela dieceză, pentru inspectiunea școlară și ședurile dela cununii, în suma stabilită de sinodul eparhial.

b) Birul protopopesc dela preoții din tract și anume: dela preoții cu calificare superioară câte 20 cor., iar dela cei cu calificare inferioară câte 10 cor.

c) Diurne pentru vizitarea canonica și revizuirea socrilor, și anume: dela parohiile de clasa I câte 20 cor., dela parohiile de clasa II câte 15 cor. și dela parohiile de clasa III câte 10 coroane.

d) Spesele cancelariei protopopești, stabilite pentru parohiile de clasa I: 8 cor., pentru cele de cl. II: 7 cor., pentru cele de cl. III: 6 cor.

Dările după venitul acesta le va solvi cel ales.

Alesul nu va putea ridică pretensiune pentru evenualele scurtări, ivite dintr-o nouă arondare a tractului.

Aspiranții la acest post se avizează, că terminul indicat să subștearnă subscrisele consistor petitele lor, instruite cu documentele calificării, prescrise în § 53 din Statutul Eparhial, și prin concluzul congresual Nr. 111, 1888, și anume: să dovedească, că au calificarea recerută pentru parohiile de clasa prăsă producă testimoniu de maturitate și să vedească, că au înălțat cel puțin 5 ani în viciul bisericesc sau școlar cu succes de multămitor și că prin zelul, capacitatea și cinea lor s-au distins pe terenul bisericesc și

Oradea-mare, din ședința plenară a Consistorului eparhial gr.-or. român ținută la 27 februarie (12 Martie) 1918.

Consistorul gr.-or. rom. din Oradea-mare

—□—

3.

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

societate pe acții Sibiu

primește pe lângă condițiunile cele mai favorabile, asigurări contra daunelor de foc, contra grindinei și contra daunelor provenite din furt prin spargere. Efektează asigurări de viață în toate combinațiunile, asigurări de rente viagere și asigurări de zestre, capital de studii pentru copii și tot felul de asigurări de accidente.

Cu informații servește agenția principală din Arad, József Föhercég ut Nr. 1.

Dr. I. Broșu:

Casa dela Ierihon

Omili și cuvântări bisericesti.

Un volum de predici pe înțelesul tuturora de 270 pag.

Se poate comanda dela

Librăria diecezană din Arad.

Prețul 6 coroane plus 70 fil. porto recom.

Tipografia diecezană

execută cele mai moderne lucrări în branșa tipografică: cărți, reviste, foi volante, invitări de cununie și logodnă, bilet de vizită, extrase de botez, registre, note :: muzicale etc. etc. ::

Arad, str. Deák Ferenc nr. 35.

:- Telefon pentru oraș și comitat Nrul 266. :-

Librăria Diecezană

Arad, str. Deák Ferenc Nr. 35.

Telefon Nr. 266. — Adresa telegrafică: Egyháznyomda Arad.

In stabilimentul propriu pregătește strict după ritul bisericei orientale, pe lângă prețuri

moderate ornate (odăjdi), prapor, epi-trachile, Epitaf (mormântul Dului), măsae pentru tetrapod, stichare, perdele la ușile împărătești etc.

La cerere trimitem mustre.

Serviciu prompt!

Prețuri convenabile!